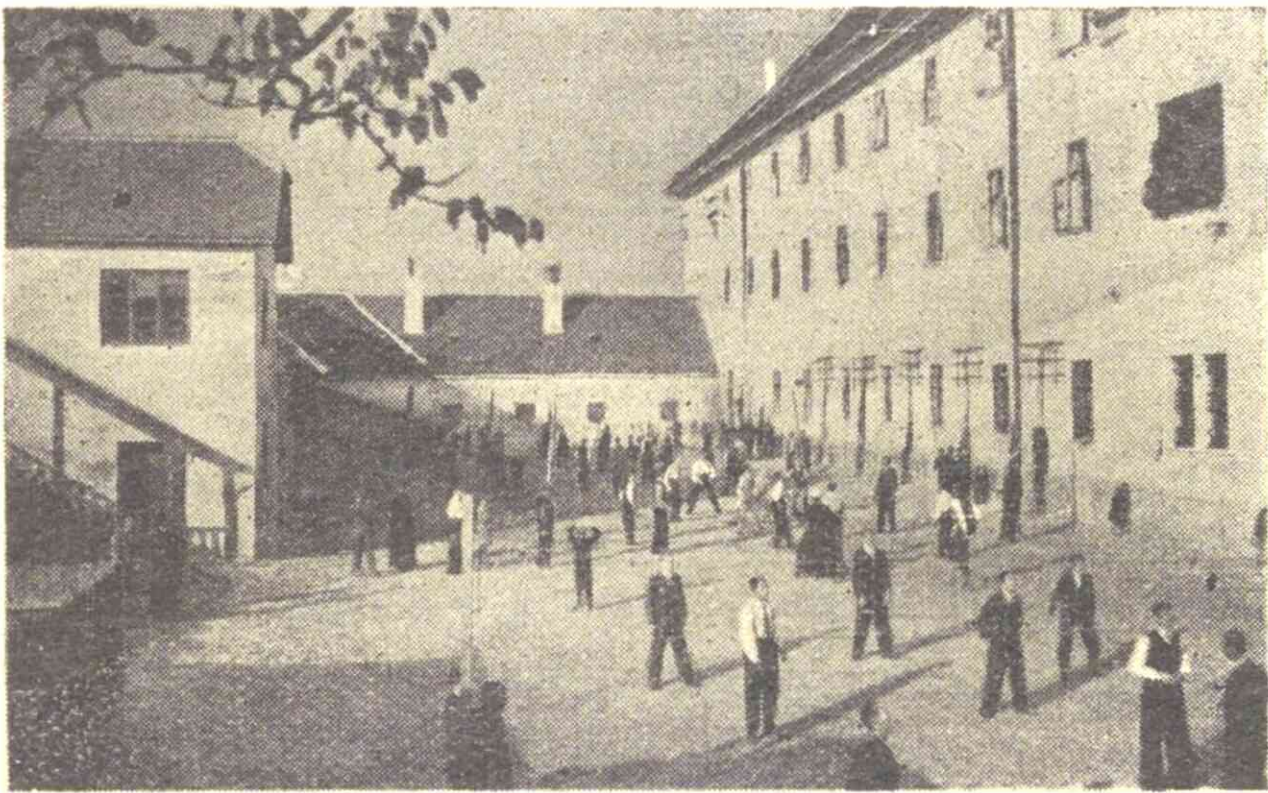

CIRKEV A SPORT

ŽIVOTOM Č. 35

CENA 50 hal.

P R E D M L U V A.

Milý čitateľ! Už mnoho ráz si počul, že katolícka Cirkev brojí proti športu všetkého druhu. Ten, od ktorého si to počul, nie je jediný, ktorý tento mylný názor zastáva. Takýchto a podobných štváčov je mnoho, veľmi mnoho.

Dnes už máme celé korporácie, telocvičné spolky, ktoré zastávajú tento mylný názor.

Už sa nie raz stalo, že si im na takéto narážky, na takéto oscčovania, nevedel odpovedať. A oni, pravda, tým väčším jasotom odišli a vraveli, že predsa len mali pravdu.

Táto otázka je rozobraná v rámci tejto brožúrky a dúfam, že ju iste s radosťou prečítaš.

Prial by som si však, keby sa táto brožúrka dostala do rúk aj týmto našim nepriateľom. Veď oni ju potrebujú v prvom rade. Buď tak dobrý a daj ju prečítať aj týmto.

Tvoj verný

p ô v o d c a.

Kristus a telesné zdravie.

Dnes sa často stretávame s ľuďmi vzdelaných kruhov, ktorí si myslia, že Kristus pre radostný, zdravý život ničoho nevykonal. Hovorí: „On prizvukoval len starostlivosť o dušu a telo nechal celkom v úzadí. Žiadal len askézu, len sebaovládanie, len umŕtvovanie vlastného tela. O nejakej starostlivosti o telo ani nehovoril....“

Kristus hľadel na celý tuzemský život ako na prípravu pre večnosť. A toto učenie zanechal aj svojej Cirkvi.

Pretože pri smrti len duša a jej vlastnosti rozhodujú nad akosťou večnosti, preto je a ostane nám katolíkom vždy ako prvoradá povinnosť: starosť o dušu. Z tejto zásady a z tohto učenia katolícka Cirkv nikdy nepopustí.

Bárs Kristus prizvukoval vždy a všade v prvom rade starosť o dušu, predsá nikdy a nikde nežiadal od nikoho, aby svoje telo zanechal alebo ho dokonca dokaličil. Žiadal sebakázeň, ale len proto, lebo vedel, že nás telo svádza ku hriechu čím väčšími, čím väčšími ho hýčkame, čím viac mu povoľujeme. Sebakázeň tela nie je osožná len duši, ale samo telo má z tohoto zisk a osoh. Kristus nikdy nenávidel telo. Práve opak toho. Čítame v Písme sv., keď o tele hovoril ako o „chráme Ducha Svätého“.

Kristus bol Boh a človek v jednej osobe. Ako človek sám cítil, čo všetko potrebuje telo.

aby mohlo byť zdravé a silné. Nikde vo Sv. Písme nečítame, žeby ľudia boli voľakedy videli P. Ježiša roztrapateného, alebo ináč na tele zanedbaného. Jeho obyčajný, neumelkovaný výzor imponoval každému — aj farizejom, ktorí ho najviac napádali a znevažovali.

Kristus teda nijako nechce, aby sme si svoje telo zanedbali alebo sa oň vôbec nestarali. Dobre vedel, že telo musí byť tiež ošetrované. V jeho kázňach nikde niet zákazu, že sa o svoje telo nesmieme rozumným spôsobom starať. Kto je azda v tomto ohľade iného názoru, ten dokazuje, že sotva mal kedysi v ruke Sv. Písmo.

Kristus raz kritizoval spôsob postenia farizejov. Potom však dodal: „A keď sa postíte, nebuďte smutní ako pokrytci. Zohavujú totiž svoje tváre, aby sa videli ľuďom vypoštenými... Ale ty, keď sa postíš, pomasť si hlavu a umyj si tvár, aby si sa nevidel ľuďom vypošteným...“ (Mt. 6, 16—19.) Kristus teda nechcel schválne zohavené a smutné tváre. Naopak, chcel, aby naše telo vždy vyzeralo slušne.

Niekoľko by azda mohol namietat: „Prečo sa Kristus nevyslovil výslovne o športe?...“ Odpoveď je veľmi jednoduchá. Keby sa aj bol vyslovil, tak by to vtedajší palestínsky ľud, ktorý zápasil o každodenný chlieb, sotva bol rozumel. Vtedy neboly ešte fotbalové ihriská, vtedy nepoznali ešte automobilové preteky a pod. O športe v našom slova smysle vtedy v

Palestine ešte nehovorili. — Táto otázka je konečne aj smiešna. Veď druhý sa môže zase opýtať: „Prečo Kristus nehovoril o strojoch, o sociálnom poistení, o kríze, o nezamestnaných, o obrane štátu a pod.“ Nehovoril o týchto otázkach preto, lebo ich vtedy ešte nebolo. Tieto veci sa objavily len v posledných desaťročiach, prípadne v posledných storočiach.

Že Kristus o týchto veciach nehovoril, nie je to ešte dôvodom, že sa niekto môže osmeliť tvrdiť, že sa kresťanstvo prežilo, že je už zastaralé a že sa už nehodí do našich čias.

Kristus nám zanechal svoje učenie a na základe tohoto učenia je katolícka Cirkev oprávnená k týmto dnes tak časovým otázkam zaujať svoje stanovisko. Katolícka Cirkev je strážkyňou nad učením Kristovým a jej prisľúbil Kristus vedenie Ducha Svätého do skončenia sveta. Čo teda katolícka Cirkev o týchto veciach úradne cestou najvyššieho svojho Pastiera, Sv. Otca, vyhlási, má tu istú cenu a záväznosť, ako keby to sám Kristus hovoril.

Čo hovorí katol. Cirkev o športe?

Keď katolícka Cirkev hovorí o športe, tak sa riadi predovšetkým týmito dvoma zásadami:

1. Nezabiješ!
2. „Čo osoží človeku, keby celý svet získal, ale škodu by utrpel na svojej duši?“ (Mt. 16, 26.)

Na tieto dva príkazy Všemohúceho stále myslí, keď káže a rozhoduje o tejto veci.

Prevádzanie športu všetkého druhu, — keď sa tieto príkazy nenarušujú, — Cirkev nielen dovoľuje, ale aj víta. Cirkev chce, aby mala dobrých a zdravých, udatných a smelých údov. Ona ešte nikde a nikdy nenariadila, aby katolíci chodili po svete so svisnutou hlavou, aby boli smutní. V katechizme ešte nikto nenašiel, žeby zdravý smiech, slušná zábava boli hriechom. Naopak, Cirkev si žiada, aby sme boli veselí a silní, aby sme sa starali o svoje telo, o svoje zdravie.

Keby Cirkev bola nepriateľkyňou telesného zdravia, tak by okamžite musela odstrániť rády milosrdných sestier, ktoré sa skoro výlučne venujú ošetrovaniu chorých, starcov a sirôt. Tieto tisíce sestričiek, ošetrujúcich po celom svete, sú najväčším dôkazom toho, že Cirkev si cení ľudské telo. Sám pred nedávnom v Nemecku umrelý generál Ludendorff, ktorý patril k najväčším nepriateľom Cirkvi, keď videl, že jeho život je vážne ohrozený, dal sa previesť do katolíckej nemocnice, kde ho do konca života ošetrovaly sestričky. Pani Ludendorffová, verná neznábožskému dielu svojho manžela, nie raz sa bola vyslovila, žeby opľuvala každú mníšku, ktorú by na ulici stretla, — bola u muža v nemocnici a nie raz sa prizerala, ako mníšky pečlivo ošetrovaly umierajúceho jej muža. A — veru, neopľuvala tu ani jednu!

Kto by chcel tvrdiť, že katolícka Cirkev je proti telesnému zdraviu, proti rozumnému pestovaniu zdravia, ten je buď úplne slepý alebo celkom zaslepený.

Tak ako sa Cirkev chová voči telesnému zdraviu, tak sa chová aj voči rozumnému a zdravému športu. Cirkev veľmi dobre vie, že zdravý duch žije len v zdravom tele — a aby toto telo bolo a ostalo zdravé, treba ho otužovať.

Cirkev ako učiteľka ľudstva ale žiada, aby pri prevádzaní športu boli zachované tieto podmienky:

1. Pri sprevádzaní športu iba telo prizvukovať a na dušu, na našu najvzácnejšiu podstatnú súčasťku zabúdať, nie je prípustné.

2. Prevádzať šport vtedy, keď nás nábožen-
ské povinnosti volajú do kostola na bohoslužby,
je zakázané.

3. Zásady kresťanskej mravnosti musia byť zachované aj pri športe.

4. Šport nesmie sa zmeniť na nenávisť a nepriateľstvo.

5. Šport nesmie viesť k pýche.

6. Šport sa smie prevádzať iba do istej miery.

7. Šport nesmie byť považovaný za cieľ, ale len za prostriedok.

Toto sú všeobecné zásady, požadované Cirkvou, pri prevádzaní športu všetkého druhu. Rozoberme teraz v krátkosti tieto body!

Každý rozumný človek, bárs je prívrženec ktorékoľvek náboženstva, hoc aj pohan, — musí doznať, že u človeka má väčšiu cenu stránka duchovná. Len na druhom mieste stojí telo s jeho požiadavkami.

Toto je pravda, ktorú mnohí uznávajú. Žiaľbohu, že práve títo v každodennom živote konajú opak toho. Na samotnej pravde to však nemení. 2×2 sú 4 aj vtedy, keby to miliony ľudí popieraly.

V prvom rade stojí duch, duša a iba potom ľudské telo. Túto zásadu neprízvukuje len katolícka Cirkev, ale musí to uznať každý zdravý ľudský rozum. Preto naša prvá starosť patrí duchu, duši a len potom telu. Najprv načim zadosťučiniť požiadavkám našej vyššej stránky a len potom plniť požiadavky stránky nižšej.

Nikto nemôže tvrdiť: „Keď mám najprv plniť požiadavky duše a len potom sa mám starať o telo, tak sa k tomu telu sotva poriadne dostanem, sotva mu budem môcť niečo dopriať!“

Milý čitateľ! Nie je to také ťažké a nemožné, ako si to myslíš. Na svete je teraz 382 milionov katolíkov. Medzi týmto počtom je isteže mnoho milionov katolíkov, ktorí sú zdravší ako ty a — ktorí sú aj lepší ako ty. Pri všetkej svojej starostlivosti o dušu nezabudli ani na svoje telo. Ba našli spôsob a možnosť, aby si otužili telo a neuškodili si pri tom na duši. Toho si buď vedomý!

Sv. Augustín, ktorý zpočiatku nežil príkladným životom, keď videl, že je na mýlnej ceste, rozhodol sa začať nový život. Šlo mu to pravda veľmi ťažko, ale vždy si hovoril: „Si potuerunt hi et hae, quare non tu, Augustine? — Keď to mohli vykonať títo a tieto (sväté osoby), prečo nie ty, Augustín?“ Riadil sa dľa tejto zásady i zvíťazil nad svojimi náruživosťami a stal sa svätým. Azda i tebe je ťažko prevádzať šport, aby pri tom netrpela tvoja duša. Pozri sa! Koľko katolíkov prevádzalo už šport a neuškodilo si na duši. Povedz si aj ty: „Keď to mohli vykonať títo a tieto, prečo nie ja?“

2.

K vôli športu nesmú sa zanedbávať bohoslužby v nedeľu a vo sviatok. Deň má 24 hodín a v týchto 24 hodinách musíš si v nedeľu uvoľniť hodinku pre dušu. Je ti to azda ešte veľa? Týždeň má 168 hodín a z tých 168 hodín nechceš ani jednu jedinú hodinku použiť pre veci duševné?

Vieme, že sú u nás mnohé telocvičné spolky a združenia, ktoré práve vtedy usporadujú športové podniky, keď nás katolíkov volá náboženská povinnosť. Mená týchto spolkov tu nemusím ani uviesť. Poznáš ich veľmi dobre. A keď im vytýkame, že sú namierené proti nám katolíkom, tak sú ešte urazené, bolo by azda

treba, aby sme ich ešte aj odprosili. Ba vo svojej blahosklonnosti ešte tvrdila, že náboženstvo je vec súkromná, že každý z členov spolku môže si vyznávať to náboženstvo, ktoré chce.

Priateľu! Nevidíš z týchto a podobných rečí už čertove kopytá? Neni to zaslepenie očí? Pred svetom sa ukazujú svätí a za kulisňami pracujú proti Cirkvi! Nám se už oči otvorily! My už teraz dobre poznáme týchto vlkov v ovčej koži!

Koľko rodičov sa ponosuje, že ich dietky musia práve vtedy na cvičenie, na zkúšky, keď sú bohoslužby. Takýchto prípadov je mnoho a mnoho. Nebolo by už na čase, aby si katolícki rodičia podali ruky a otvorenie protestovali proti takému zaobchádzaniu s dieťkami? Najsámprv chcú katolícke deti vychovať k ľahostajnosti voči náboženským povinnostiam. Neskoršie majú už chlapci i dievčatá spoločné hry v polonahom úbore — a ostatna skazonosná práca už ide svojím krokom. Dvierka ku ľahostajnosti vo viere sú už otvorené...

V ktorom našom zákone a vládnom nariadení je príkaz, že dietky musia byť v tom alebo v onom telocvičnom spolku? Kde je učiteľstvu povolené nanútiť žiakom ten alebo onen spolok?

Starý rímsky rečník Cicero zvolal raz naď smutnými pomermi v Ríme tieto slová: „O tempora, o mores! — ó časy, ó mravy!“ To

isté môžeme dnes v mnohých mestách a obciach zvolať i my!

3.

„Mravnosť pri prevádzaní športu? — Je to vôbec možné, aby pri športe bola zachovaná mravnosť? Môže tu vôbec nejaký mravný zákon platiť?...“ tak voláme často, keď vidíme dnešnú nahotu na športových ihriskách.

Uvedomme si, že šport musí v prvom rade slúžiť k občerstveniu tela a duše. Nie však k náruživostiam a k hriechu. Prevádzať šport nemá znamenať iné, ako si načerpať nové sily, novú pružnosť pre nastávajúcu prácu. Šport nemá byť miestom vyznania lásky, miestom hriechu a nerestí.

Je to šport, keď sa pri nejakom výlete, pri kúpaní a pod. povalujú chlapani s dievčatmi v plavkách, teda polonahí? Slúži tento šport pre občerstvenie tela? Takýto šport má mladého človeka zúšľachtiť? Vychovávajú sa takto najlepší občania štátu? Vychovávajú sa takto mravní údovia Cirkvi? Kto by sa to opovážil tvrdiť?

Čo osoží tak „vychovaným“ a vytrénovaným“ ľuďom, keď majú azda väčšie svaly ako my, ale na druhej strane nemajú ani tej najmensej mravnej sily? Čo osoží človekovi, keď je telesný silák, ale pri tom mravný otrok?

Povedzme si už raz úprimne: Takýchto vychovateľov mládeže nepotrebujeme! Ich prá-

ca neškodí len samej im sverenej mládeži, ale aj Cirkvi a štátu. Budme presvedčení, že tí, ktorí ani svoje „ja“, svoje náruživosti neovládajú, tí nikdy ešte nezachránili svoju vlasť. Dokazujú nám to dejiny národa rímskeho.

Proti takto prevádzzanému športu bude katolícka Cirkev vždy bojovať a brojiť všetkými jej po ruke stojacími prostriedkami. Cirkev bojovala proti nemravnosti vždy a všade a — to aj pred kráľmi a mocnými tohoto sveta. V tomto boji neutíchnu Cirkev ani dnes, bárs týmto „urazí“ aj veľké osobnosti verejného života.

4.

Šport nesmie sa zmeniť na nenávisť a nepriateľstvo! V športovom živote je zvykom, že si protivníci na začiatku hry podávajú ruky na znak priateľstva. Je to niečo pekného! Azda aj teba dojalo už takéto podávanie ruky. Pýtajme sa ale: „Nie je toto podávanie ruky často iba formalitou?“

Skutočnosť nám dokazuje, že nikde inde sa nepáchajú také surovosti ako pri športe. Koľko mŕtvych už odniesli z ihrísk?! Koľko zdravých zápasníkov opustilo ihrisko ako doživotní telesní žobráci! A to len pre nenávisť a nepriateľstvo!

Pravda, že tu neleží vina na športe samom, ale na surovosti hráčov a zápasníkov.

Úlohou cvičiteľov a vedúcich takýchto športových podnikov je, aby previnilcov čo najprísnejšie potrestali a nikdy nepripustili, aby taký surovec čo i len raz ešte mohol sa zúčastniť hry.

Sport nesmie viesť k pýche! Je isté a jasné, že víťazi pri športových podnikoch sú odmenení a oslavovaní. To však ešte neznamená, aby víťazi teraz lietali po nebotyčných sférach pýchy. Nech si len uvedomujú, že to Boh im doprial zdravé telo. Keby Všemohúci bol chcel, tak sa mohli narodiť ako kaliky! Nie ty si si dal zdravé telo, ale Boh ti vo svojej nekonečnej добрote doprial zdravé údy.

Nenadúvaj sa preto, že ťa oslavujú pre tvoju obratnosť. Mal by si sa v prvom rade poďakovať Bohu za tvoje zdravé telo, lebo len pomocou tohoto si si odniesol vavríny.

6.

Šport sa smie prevádzať iba do istej miery. I to najlepšie a najzdravšie jedlo môže škodiť, keď ho nadmieru požívame. Podobje je to aj so športom.

Žiaci, ktorí sa v športových závodoch všade dobre uplatnia, tí svojmu učiteľovi a rodičom sotva robia radosť v učení. Sotva sa dostanú z triedy do triedy. A kto má z toho naj-

väčšiu škodu? Sám mladík! Sám šport len veľmi zriedka niekomu zabezpečuje existenciu, chlieb, zamestnanie. A keď aj, tak len v mladých rokoch. Kým má footballista silu, dostane ešte nejaké miestečko, ale keď ho časom sily opúšťajú, tak letí aj z miesta.

Hľadiť na šport ako na životné zamestnanie, je mýlne. Každý športovec nech si zaistí najprv svoj každodenný chlieb a potom — ak mu pomery dovoľia — nech sa oddá športu. Keď vo svojom 30—40 ročnom veku budeš stáť bez chleba a bez zamestnania a to len preto, že si dosiaľ žil len športu, tak sa nečuduj, keď ti niekto povie, že si si sám na vine.

O prehnanom športe bude reč neskôršie.

7.

Konečne je šport len prostriedkom a nie cieľom. Šport má slúžiť k otužovaniu tela, k osvieženiu človeka, k udržiavaniu telesného zdravia. Podľa tejto zásady mal by sa riadiť každý telocvičný spolok a každý športový klub. Šport je iba prostriedok k udržiavaniu zdravej výchovy mládeže. Štát nemôže pozostávať zo samých zápasníkov. Štát potrebuje poctivých, zdravých, usilovných a pracovitých ľudí.

Pokiaľ sa na šport hľadí z takéhoto stanoviska, je šport dobrý a osožný. Šport musí byť iba prostriedkom zdravej výchovy, prostriedkom občerstvenia a ničím iným.

Prehnaný šport.

„Čo je veľa, je veľa!“ hovorievame aj vtedy, keď idz o tie najlepšie veci.

Prehnaný šport škodí telu. Ešte ani jeden lekár neradil nikomu pestovati prehnaný šport. Miesto dlhého pojednania o škodlivosti prehnaného športu uvediem niekoľko príkladov:

1. V septembri 1934 usporiadali v Nizze preteky vo fajčení. Pretekov sa zúčastnilo vyše 100 fajčiarov z Francie a Itálie. Víťaz mal byť ten, kto počas 10 hodín vyfajčí najviac cigaretiel.

Po deviatej hodine museli preteky skončiť, lebo dvaja z týchto fajčiarov odpadli. Nepomohol im ani privolaný lekár. Zomreli na otravu nikotínom.

2. V Straningu pri Eggenburgu sedel dňa 9. III. 1935 24 ročný Jozef Forstreiter v hostinci a pil o preteky. Tento sa bol stavil, že za 20 minút vypije 1 a $\frac{1}{4}$ litra rumu. Po piatom pohári odpadol a zomrel na otravu alkoholom.

3. Pred nedávnom usporadali v Prahe preteky so slivkovými knedľami. Pretekov sa zúčastnilo 35 osôb. Víťazom ostal čižmár Ján Ševčík, ktorý zjedol 125 takých slivkových knedlí a vypil k tomu 1 a $\frac{3}{4}$ litra vína.

Ešte ďalšie príklady? — Prosím!

4. Dňa 7. apríla 1935 sa stalo hrozné nešťastie pri automobilových pretekoch v Chateau-Thierry. Italský pretekár Cattameo z ne-

známych príčin zahamoval zrazu svoj voz asi 100 metrov pred cieľom. Najprv sa auto krútilo okolo svojej osy na ceste, potom narazilo na strom a konečne vbehlo do davu ľudí, kde srazilo okamžite 20 osôb. 3 osoby boli naskutku mŕtve a 12 osôb, zápasiacich so smrťou, odviezli hneď do nemocnice. Na diaľku 200 metrov ležaly odsekané ruky a nohy. Na diaľku 50 metrov na okolí bolo všetko postriekané krvou.

Nie je toto prehnaný šport? — Súd sám!

OLYMPIJSKÉ HRY R. 1936 V BERLÍNE.

Žiaden športový podnik nám ešte nedal toľko príležitosti nazrieť do života športovcov ako práve olympijské hry 1936 v Berlíne.

Tu sme len videli, koľko šlachetných duší, koľko poctivých osôb sa medzi športovcami najde. Nebude preto od veci, keď si v rámci tejto brožúrky bližšie prehovoríme o tejto olympiáde.

Do Berlína neprišli vtedy len ríšski Nemci. Na olympiádu došli športovci z celého sveta. Boli tu Američania, Japonci, Číňania, zástupci celej Európy okrem Ruska. Prečo Rusko na olympiádu nevyslalo svojich športovcov, netreba bližšie vysvetlovať.

Katolícki športovci sa tu čoskoro cítili ako doma. Čoskoro sa tu cítili ako bratia. A prečo?

Spojila jich viera! Katolícke bohoslužby im ukázaly, že sú si bratia a sestry v Kristu.

Z príležitosti otvorenia olympiády boli v katedrále sv. Hedvigy slávnostné bohoslužby, ktorých sa zúčastnilo množstvo ľudí. Medzi inými tu bol prezident medzinárodného olympijského výboru gróf de Baillet-Latour a ríšsky minister von Elt-Rübenach v zastúpení nemeckej vlády a iné významné osobnosti.

Biskup berlinský dr. Konrád, gróf von Preysing,

mal pri týchto slávnostných bohoslužbách po evanjeliu tento preslov ku prítomným:

„Katolíci! Zo srdca vítam vás, vás zástupcov národov všetkých zemedielov na nemeckej pôde tu v dome sv. Hedvigy. Radujem sa z takéhoto podniku, ktorý spája v závození telesných síl a telesnej obratnosti toľko národov ku spoločnému pokojnému spolunažívaniu. Dúfam preto, že toto pokojné spolunažívanie všetkých, na ktorých Božie slnko svieti a ktorí sú vykúpení krvou Kristovou a určení ku zmŕtvýchvstaniu — len osoží a zosilnie.

Cirkev sa aj preto raduje tomuto podniku, tejto slávnosti, lebo Vás toľkých vidí pri bohoslužbe. Je to znakom, že olympiáda bola usporiadaná pod správnym zorným uhlom. Táto olympiáda nie je znakom nejakého jednostranného spiritualizmu, proti ktorému Cirkev vždy

bojuje, nie je však ani symbolom opačného bludu, — prehnaného kultu tela. *Dobre vieme, že sa dôrazne prehlasuje, že sa pri závodoch, ktoré sa v posledných desaťročiach usporiadajú, nejedná v prvom rade o silu, o dosiahnutie víťazstva za každú cenu. Jedná sa tu predovšetkým o úctu voči protivníkovi, o zachovanie dobrovoľne prijatých zákonov. Tieto myšlienky vidíme stelesnené v najkrajšom úseku cirkevných dejín, v ritiersve. Tu sa považovali hrdinskosť, sebaobetavosť, úcta ku cudziemu právu a ochrana slabých ako žien a detí — za pravé perly. Bola to odhodlanosť za vysoký tuzemský cieľ, ale v súlade s prikázaniami lásky ku Bohu a ku blížnemu.*

Čo všetko krásneho vykonal kresťanské národy behom doby! Stalo sa to však len pokiaľ zachovali božský zákon ako merítko svojho jednanja. Prizvukovanie vlastnej osobnosti za každej okolnosti ešte nikdy nemalo dobré ovocie. Koľko postáv sa skvie v dejinách Cirkvi! Koľko je tu hrdinov, ktorí sa tak významovali telesnou udatnosťou ako aj duševnou šlachetnosťou. Spomnime len Cida, Bayarda a mnohých iných, ktorí ostanú vzorom všetkých čias a tiež i tohoto podniku.

Myšlienka závodov nie Svätému Písmu cudzia. Používa ju hlavne sv. Pavel, ktorý viac vytrpel a vykonal ako jeho spoluapoštolovia. Sv. Pavel poukazuje nato, aby kresťania v tomto veľkom životnom boji tak zápasili, aby si

pri smrti odniesli korunu slávy. Keď sa ľudia v tuzemských veciach boria o slávu, tým viac by sa mali starať, aby ráz obsiahli vyvríny večné.

„Všetko pomynuteľné je iba podobnosťou“, povedal ráz jeden z najväčších nemeckých básnikov. Je to veta hlbokého smyslu a predsa nevyjadruje a nevyčerpá poslednú pravdu. Isteže je pomynuteľné len prirovnaním, len zrkadlom nepomynuteľného. My kresťania však vieme, že ľudské, tuzemské, telesné veci sú niečím viac ako len podobnosťou, prirovnaním. Boh používa veci telesné, tuzemské a pomynuteľné len za prostriedky, aby si človek nadobudol veci večné, nepomynuteľné.

Toto závodenie o olympijské ceny nech neznamená len závodenie človeka o najväčšie tuzemské statky! nech je toto závodenie stupňom ku dosaženiu posledného cieľa — koruny spravodlivosti: lebo všetko je vaše, vy však ste Kristovi — omnia vestra, vos autem Christi!“

Prvá nedeľa na olympiáde

r. 1936 v Berlíne.

Dobrý, statočný katolík ostane ním vždy a všade, nech príde do bárs akých okolností. Dobrý katolík ostal aj pri tejto olympiáde dobrým katolíkom. V prvú nedeľu sa odobral berlínsky biskup do olympijskej obce, aby tu odobavil bohoslužby. Vo svojej kázni hovoril medzi iným toto:

„Obyvatelia olympijskej obce! Vy katolícki olympijskí závodníci, ste sa u oltára Božieho shromaždili ku svätej obeti omše svätej. Ja, ako berlínsky biskup, mám to šťastie, aby som tu tlumočil pozdrav a požehnanie menom tej, ktorá je nám všetkým matkou, menom katolíckej Cirkvi. V mene tejto Cirkvi, ktorá všetky národy a kmeny rovnakou láskou objíma, vás pozdravujem a žehnám vaše námahy a vaše úsilie.

Shromaždili ste sa ku obeti omše svätej a tým vyznávate svoju vieru v Boha, v Pána celého sveta. Vy ste elita mladistvej sily a obratnosti všetkých krajov sveta. Vy sa klaniate v pokore Najsilnejšiemu a Najmocnejšiemu, klaniate sa tomu, ktorý udrzuje celý svet slovom svojej sily. Toto je to vyznanie viery, ktoré tu ukazujete svojou prítomnosťou. Ostaňte tejto viere verní! Fortes in fide! Buďte silní vo viere a ostaňte vo viere silní. Potom vám aj táto viera dopomôže ku sile a moci. Ona vás bude chrániť a obraňovať, ona vás bude viesť ku úplnému vznešenému rozvoju ľudskej sily. Ona vás vyvedie zo sily tela ku opravdivej veľkosti ducha.

Prišli ste na olympiádu, aby ste tu v pokojnom zápase národov merali svoje sily a svoju obratnosť. My dobre vieme, koľko námahy a energie vás to dosiaľ stalo a koľko energetickej vôle vás to ešte bude stáť. Vôľa, chcenie, je

kráľovské umenie! Budte vo svojej vôli silní! Kiežby táto sily vôle, ktorú vyvyňujete v boji o palmovú ratolesť olympijského víťazstva, žila ďalej! Kiežby vám dodala smelosti k tomu boju, ktorý vedie človek za celý život o palmu a korunu večného života.

Ešte mám jedno napomenutie, ktoré by som vám rád kládol do srdca. Sišli ste sa zo všetkých národov, kmeňov a krajín. Vás tu spája spoločný zápas o víťazstvo olympijských hier. Vás však spája ešte aj vôľa ku vzájomnej úcte, ku vzájomnému hodnoteniu daného slova. Vás spája v túto rannú hodinu aj spoločná viera a spoločná láska ku Bohu a jeho svätej Cirkvi. Ostaňte v tejto láske! Napomýnam vás tak ako Spasiteľ svojich apoštolov pred svojim utrpením, pred rozlúčením. Vy sa opäť rozídete do všetkých končín sveta a tu odnesete odtiaľto túto vzájomnú lásku, túto vzájomnú úctu do vašej domoviny. Rozíďte sa aj so sebavedomím, že ste napriek rozdielom rasy a reči spojení vo vieru v Boha a v jeho svätú Cirkev. Rozneszte túto myšlienku spolupatričnosti a pomôžte, aby tieto pokojné priateľské závody, ktoré vás tu spojily, boly semenom, z ktorého má vo všetkých našich domovinách vyrásť palma mieru, dorozumenia a vzájomnej úcty. Pomôžte po svojom návrate domov plniť túto úlohu, ktorú Sv. Otec naložil celej Cirkvi vo všetkých štátoch: „Pax Christi in regno Christi! — Pokoj Kristov v kráľovstve Kristovom!“

Tak vás napomýnam v Pánu: buďte silní vo viere, buďte silní vo svojom chcení, buďte silní v láske Kristovej a — tak vás žehnám.“

Druhá nedela na olympiáde

r. 1936 v Berlíne.

V druhú nedeľu týchto závodov celebrol val sv. omšu pre účastníkov olympijských hier pápežský nuncius v Berlíne Orsenigo. Po evanjeliu mal ku prítomným kázeň, v ktorej medzi iným hovoril:

„Jedno púto nás v tejto hodine spája, — a týmto pútom je náboženstvo. A práve pre toto som sa tiež sem dostavil. Vám všetkým, ktorí ste udatní závodníci, — ale nielen v síle olympijského významu, ale aj v síle, predstavujúcej kultúru, umenie a krásy, vám všetkým prinášam svoj kresťanský pozdrav. Vo svojom vierovyznaní dávame výraz jednej pravde, ktorá tu pri tomto oltári nadobúda zázračnej, skoro make- telnej formy. A táto pravda znie: „Credo in unam sanctam... Verím v jednu svätú (Cirkev)...“ O tejto jednote hovorí už sám oltár. On sa podobá oltáru vašej otčiny... O jednote v Cirkvi hovorí zjavne aj cirkevný rítus. Tu tak ako vo vašej domovine vystupujú ku Bohu tie isté modlitby. Vedľa jednote v Cirkvi žiari dnes aj jej svätosť... Snahu po svätosti vidím dnes vo vašej túžbe, vidím v tom.

že očistení z hriechu chcete prijať eucharistic-
kého Spasiteľa. Táto svätosť sa zračí z atmosfé-
ry lásky a dobroty, ktoré vaše modliace sa
duše obklopujú. Tu nie ste len závodníci za
veci a statky tuzemské, ale aj za veci večné.
Jedno slovo obopýna celý svet a toto slovo znie
„katolík“. Cirkev Kristova si toto slovo osvo-
jila. Vy, ktorí ste sa zo všetkých zemiakov
okolo tohoto oltára shromaždili, vy ste dnes
v makateľnej forme podali dôkaz tejto všeo-
becnosti „katolíckej“ Cirkvi. Naša Cirkev má
svoj pôvod z doby apoštolskej. Zakladateľom
Cirkvi je sám Kristus a jej prvý pápež bol
sv. Peter. Pretože dnes sám apoštolský nun-
cius berie účasť na tejto sv. omši, stáva sa
táto apoštolskosť Cirkvi tým zjavnejšia a živšia.
U všetkých národov menujú katolíci svoju Cir-
kev svätou matkou duší. Ritierski závodníci
olympijských hier! Niezabudnite nikdy ritier-
sky zaobchádzať s touto starou, zaslúženou mat-
kou vašich duší, s vašou Cirkvou! Milujte ju!
Braňte ju! Priznajte sa k nej!“

Katolícky život pri olympiáde.

Berlínsky katolícky týždeník priniesol z to-
hoto katolíckeho života na olympiáde túto
zprávu:

„Sála čis. 230 Hindenburgovho domu, kde
sa obyčajne sv. omša slúžievala, bola dnes pri-
malá. Mohutný oltár je vystavený na javisku

tohoto sálu. Bol schvánle konštruovaný pre olympijskú obec. Na ťažkom podstavci spočíva vyše 2 m dlhá menza obetného stolu. Uprostred oltára sa v úzadí vznáša veľká jasná mozaika Baránka Božieho na knihe so siedmymi pečaťmi. Je to obraz zo Zjavenia sv. Jána. Veľké oči tohoto Baránka hľadia do miestnosti, pretvorený v káplňku. Malý kovový kríž na oltári je obklopený krásnymi striebornými svietníkmi. Horí 6 sviec a v strede svieca pontifikálna, naznačujúca, že sv. omsu bude odbavovať sám biskup. Veľké oblúky zdobia oltár a miestnosť. Oltár a mozaiku maloval maliar Dinnendahl z Münsteru vo Vestfalsku. Oltár sám bol zhotovený v stolárskych dielňach Beckersových v Münsteru...

Zprvú bolo na programe pre účastníkov olympijských hier v tri nedele počas závodov len po jednej sv. omši. Čoskoro sa však ukázalo, že toto nikajo nestačí. Už v prvú nedeľu musela po prvej sv. omši, ktorú celebroidal berlínsky biskup, nasledovať druhá sv. omša, slúžená od farára Musiala.

Potom bolo určené, že bude jedna sv. omša aj v istý všedný deň týždňa. Čoskoro však bolo treba zaviesť každennú sv. omšu. V nasledujúcich nedeliach už boly po 3 sv. omše.

Toto však ešte nie je celý obraz katolicizmu za týchto závodov. Najdôležitejšia vec ešte len nasleduje. Nezapomenuteľným ostane navždy všetkým katolíckym účastníkom farár

Musial, ktorý v piatich „olympijských“ rečiach spovedal, asíce nemecky, anglicky, francúzsky a španielsky.

Vedľa sediaceho farára Musiala stoja tu v dlhom rade černoši, Indiáni, Japonci, Američania, Španieli, Francúzi, Taliani a čakajú, kým na nich príde rad, aby sa mohli ospovedať. Stoja tu vedľa seba, nerozumejú si navzájom. Podobajú sa robotníkom pri stavbe veže babylonskej. Pomáhajú si posunkami ako hluchonemí. A predsa je tu jeden, ktorý rozumie všetkých: farár Musial. Priklaknú k nemu a vyznávajú sa zo svojich hriechov.

Nadišiel čas sv. omše. Došiel berlínsky biskup. Chcel začať sv. omšu, ale tu vidí, že u farára Musiala stojí ešte množstvo, ktoré sa chce spovedať. Berie si stólu a sadá si do spovednice. Rozumejú ho všetci, čo chce a čo mieni. Ktorí ovládali viac jazykov, prisli k nemu, padli na kolenná a očistili si svoju dušu.

Áno, jedno rozumeli všetci! Jedno slovo počuli už všetci vo svojej domovine! A toto je: „... te absolvo! — rozhrešujem ťa!“

Toto je pravý olympijský duch! Nielen pred svetom ukazovať svoje svaly, ale aj pred svetom vyznať svoju vieru. To sú praví katolícki športovci! Na týchto by sme nikdy nemali zabúdať! Mali by nám stáť vždy pred očami.

Že života katolíckych športovcov.

Kto je

Ralph H. Metcalfe?

Je to černochoch z Ameriky. Prvý raz ho vidíme vo svetovej verejnosti roku 1922 na olympijských hrách v Los Angeles. Na tejto olympiáde sa ešte bol zúčastnil ako študent Marquette-univerzity. Pri týchto závodoch si odniesol striebornú medailu pre výkon v behu na 100 metrov.

Druhý ráz ho vidíme na olympiáde roku 1936 v Berlíne. Aj tu si v behu na 100 metrov opäť získal striebornú medailu. Tu vyhral v behu na 4 x 100 metrov s tromi Američanmi aj zlatú medailu. Jeho traja súdruhovia boli: Owens, Draper a Wykoff.

A tento olympijský víťaz sa stal katolíkom. VVšimnime si len, čo on o svojej konverzii sám píše:

„Je to dosť veľké zadostučinenie pre človeka, keď si zpomedzi všetkých najlepších svetových bežcov odnesie víťazstvo. Je to radostný okamih, keď sa človek dozvie, že dosiahol rekord, alebo že ho dokonca ešte prekonal. Sú to milé radosti, ktoré poskytuje športový život. Koľko je potom ešte pochvalných článkov v novinách! — Ovšem, že im nemožno celkom veriť.

Ale všetky pocty a všetku priazeň, ktoré sa mi ako víťazovi dostaly, nemožno prirovnať s tým pravým pôžitkom, ktorý som prežíval v okamihu, keď som si uvedomil, že som sa stal katolíkom. Vo svojom náboženstve som našiel nové šťastie a vo svojich modlitbách netušenú útechu. Moje prestúpenie ku katolíckej Cirkvi bolo isteže moje najvýznamnejšie osobné dosávané jednanie. Tento svoj krok preto nikdy, nikdy nebudem ľutovať.

Niektorým čitateľom — obzvlášť v Spojených Štátoch — sa toto bude zdať divné a zaujímavé, že sa jeden černochohlási ku pravej Cirkvi. Moja rasa, ktorá sa vždy viac a viac kultúrne vzmáha, bola by pre vnútorné misie bohatým polom sklizne. Katolicizmus vykonal medzi mojimi súkmenovcami veľavýznamnú prácu. Dokazujú to kostoly a školy, postavené výlučne pre černochochov.

Doznávam, že som pri svojom prestúpení ku katolicizmu nemal žiadných ťažkostí. Nepoznal som neprijemností, ktoré toľkí konvertíti majú zo strany rodičovského domu. Moja matka sa stala katolíčkou ešte skôr ako ja. Býva v rodičovskom dome v Chicagu, kde ju na katolícku vieru upozornily biele a čierne priateľky. Horlivosť a úprimnosť týchto priateľiek neostaly neodmenené.

Ako gymnaziálny študent zaujímal som sa často o katolícku Cirkev. To bol tiež dôvod, že som sa po gymnaziálnom štúdiu dal zapísať

do katolíckej Marquette-univerzity, riadenej jezuitmi.

Moje prestúpenie ku katolicizmu sa nestalo, — ako si to niektorí moji nekatolíci priatelia myslia, — pre dotieravý nátlak jezuitov. Nestalo sa to ani vlivom mojich priateľov, ktorých som si získal pri závodoch, — tým menej však vlivom spolužiakov. Dávno, ešte pred odchodom na katolícku univerzitu som sa už bol zaujímal o katolícke učenie. Moje presvedčenie a môj terajší krok potvrdily len správnosť mojich prvých bádání.

Roku 1932 som sa raz na ceste športového mužstva tejto univerzity s dôveril so svojimi plánmi jednému priateľovi. Tento hneď plný radosti mi gratuloval a radil mi, aby som sa hneď dal vo viere dôkladne vyučiť. Ja som sa proti tomuto vzpieral tvrdiac: „Teraz nemám času k tomu. Musím mnoho študovať a mnoho sa cvičiť v behu. Chcem sa otvorenými očami priblížiť ku katolicizmu!“ Môj priateľ ostal ovšem na svojom. Túto novotu hneď hlásil vtedajšiemu riaditeľovi mužskej kongregácie na univerzite Patrovi John Marxoe-ovi S. J. To bol muž, na ktorého žiaden študent nezabudne. Chodieval som tedy k nemu.

O správnosti svojej započatej cesty nemal som ani tie najmenšie pochybnosti. Pater Marxoe vedel toto vyučovanie zjednodušiť na najjednoduchší spôsob. Najprv mi ukázal, ktorá je pravá Cirkev a potom ma uviedol

do katolíckej vierouky a do katolíckych zvykov. Aj druhí mi ukazovali tú najväčšiu priazeň a úctu. Ozajštná hĺbka vedeckej spolupráce na fakultách a príjemný spoločenský duch, ktorý tu medzi študentmi panoval, boli príčiny, že som sa na tejto univerzite tak šťastne cítil.

Moje prijatie do Cirkvi bolo pred viac ako dvoma rokmi. Deň birmovania bol pre mňa deň neobyčajnej radosti. Ale nie menšiu radosť som pociťoval dňa 8. decembra 1932, keď som bol prijatý do Marianskej družiny.

Chodievame pravidelne do kostola černochoch sv. Benedikta, ktorý stojí blízko univerzity. Často ma doprevádzajú nekatolícki černoši-študenti tejto univerzity.

Katolicizmus mi otvoril oči. On mi priniesol novú životnú radosť, novú útechu, novú silu. V športe a pri štúdiu, vo svojich fyzických a duchovných záležitostiach sa spolieham na modlitbu. Je to mojim prianim a modlím sa za to, aby som vždy ostal verný tejto Cirkvi.“

2.

Športovníčka klope na dvere kláštora.

Anna Joachim-ová sa volá táto sestra sv. Dominika. Dnes je mníškou a praktikantkou práva na najvyššom súdnom dvore vo Spojených Štátoch severoamerických. Pred svojim vstu-

pom do kláštora mala svoje vlastné lietadlo, ktoré sama riadila. Anna Joachimová vedela ešte viac! Bola majstrom v tenise. Na rôznych závodoch vyhrala spolu nie menej ako 11 tenisových pokálov.

Všetka táto sláva, ktorou bola počas svojej športovej činnosti obklopená, jej nezaslepila oči. Po toľkých víťazstvách opustila svet a utiahla sa do kláštora sv. Dominika. Zamenila si športovú čiapku so závojom mníšky.

Áno, prevádzať šport a pri tom nezabúdať na svoju nesmrteľnú dušu, zachovať si vždy a všade duševnú rovnováhu, to je — kresťanský šport, ktorý nielen dovoľujeme, ale ho aj vítame.

3.

Olympijské mužstvo Švajciarska.

Katolícky týždenník v Münsteru priniesol dňa 2. augusta 1936 túto zprávu:

„Počas zimných olympijských závodov vyhlásil farár pri bohoslužbách, že posledná sv. omša bude v nedeľu výnimočne trochu pozdejšie. Prosilo o toto olympijské mužstvo Švajciarska preto, žeby sa ináč sotva mohlo zúčastniť na bohoslužbách. A čo sa stało? — Mužstvo, ktoré na jazere Riess tak udatne závodilo, dostavilo sa presne na minutú do kostola, aby si tu odbaýilo svoju kresťanskú povinnosť.

Všemohúci nenechal ich dobrú, šlachetnú vôľu bez odmeny. Po niekoľkých dňoch si odnieslo toto mužstvo najväčšiu olympijskú poctu, zlatú olympijskú medailu...“

4.

Svetoví majstri z Kanady.

boli v zime roku 1935 v Berlíne na hockeyových závodoch. Počas závodov nešli len v nedeľu do kostola ako druhí, ale celé mužstvo pristúpilo korporatívne ku sv. prijímaniu.

Milý čitateľu!

Nie sú to nádherné obrazy zo života katolíckych športovcov? Prevádzať šport vo smysle a v duchu uvedených príkladov nie je len dovolené. Cirkev takýto šport ešte aj víta a bude jej vždy vítaný!

Musíme pracovať na tom, aby sme my synovia a dcéry katolíckej Cirkvi nezabudli na svoje náboženstvo, na svoje náboženské povinnosti, — a musíme dbať o to, aby sme ani v športovom živote nikdy neboli hatení vo vykonávaní svojich náboženských povinností. Uvedené príklady nám jasne dokazujú, že je možné byť dobrým katolíkom a dobrým športovcom. Katolícky život a športový život si neprotirečia.

Ako by to dnes celkom inakšie vyzeralo, keby sa katolícki športovci aj pri športe hlásili otvorene ku svojej viere! Kedy už odložíme svoju ľahostajnosť a polovičatosť?! Keby sme sa ku tomuto odhodlali, tak by nás všade rešpektovali. Aj náboženstvu nepriateľské kluby a spolky by svoje mýlne presvedčenie pomaly menily.

Športovci a priatelia športu! Prebuďme sa zo spánku! A keď mám silu a odhodlanosť závodit' pri rôznych športových závodoch, tak majme už raz aj silu a odhodlanosť ukázať svoje náboženské presvedčenie aj pred svetom. Keď máme silu do boja, tak majme ju vždy, všade a na celej čiare!

Nihil obstat. Joannes Javorka, censor diocesanno. Nr. 3964-1937. Imprimatur. Datum: in Sv. Križ n. Hr. 21. decembra 1937. Marianus Blaha eppus.

„ŽIVOTOM“. Náboženské, výchovné a sociálne úvahy. Vychádza v Mor. Ostrave dvarazy mesačne. Jedon sväzočok za 50 hal. Předplatné na celý ročník (24 sväzočkov) aj s poštou 13 Kčs. Nakladatel Exercíciový dom, Mor. Ostrava, telefon č. 31.96. Pošt. spoř. č. 303.183. Zodpovedný redaktor Ján Miekisch v Mor. Ostrave. Tlačila „Typia“, v Mor. Ostrave, Těšínská.